

Slutrapport
Samhällsekonomisk utvärdering
projekt Columbus

Samordningsförbundet Göteborg Centrum

7/5 - 2008

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Sammanfattning	2
Samhällsekonomisk utvärdering av projekt Columbus.....	4
Vad är NyttoSAM?	4
Avgränsningar och antaganden	5
Analys - inledning	6
Kvantitativ analys.....	6
Ekonomisk analys	7
Intäkter	7
Samhället som helhet	7
Kommunen	7
Landstinget	8
Arbetsförmedlingen.....	8
Försäkringskassan	8
Övrig stat	8
Staten totalt.....	9
Individerna/hushållen	9
Försäkringsgivarna	9
Kostnader	9
Lönsamhet	9
Samhället som helhet	10
Kommunen	10
Landstinget	10
Staten	10
Bilagor	11
Columbus - ett projekt inom Samordningsförbundet Göteborg Centrum.....	12
Bakgrund	12
Målgrupp – Unga vuxna som:	12
Mål och syfte	12
Personal	12
Metoden ”Columbus modellen”	12
Resultat.....	13
Urvalet till den samhällsekonomiska utvärderingen	13
Tabellbilaga.....	14

Sammanfattning

Totalt för samhället har projekt Columbus inneburit en årlig positiv ekonomisk effekt på drygt 2,5 milj. kronor för de 30 individer som ingått i utvärderingen. Med en åtgärds kostnad på 3,2 milj. kronor innebär det en payoff-tid på ett år och tre månader.

Denna slutrapport avseende projekt Columbus visar att av de 30 deltagarna som har ingått i den samhällsekonomiska utvärderingen har på kort sikt andelen som befinner sig i arbete ökat från tio till 37 procent. Av dessa har nio stycken kommit i arbete utan lönebidrag på hel- eller deltid vilket ger mycket stora positiva samhällsekonomiska effekter.

Även andelen som befinner sig i studier har ökat - från 17 till 33 procent. Av de deltagare som inte kommit i arbete eller studier har många minskat sitt behov av olika vård- och handläggningsresurser, vilket också ger positiva effekter på samhällsekonomin. För denna grupp är dock bidraget betydligt lägre jämfört med dem som kommit i arbete.

Resultatet av den samhällsekonomiska utvärderingen för hela gruppen innebär att samhället på lång sikt har en intäkt på drygt 47 milj. kr. Intäkten baseras dels på deltagarnas status efter genomfört projekt, dels på att produktiviteten bibehålls under halva tiden fram till förväntad pensionsålder. På kort sikt är intäkten för samhället ca 2,5 milj. kr.

Samhällets nytta utgörs framför allt av deltagarnas ökade produktion men även av minskad resursförbrukning främst i form av sjukvård och omsorg. Med *kort sikt* avses en 12 månaders period där vi jämför status i ett efterläge med motsvarande status i ett föreläge, dvs. hur situationen var för individerna innan de kom in i projektet. Intäkten är således skillnaden mellan värdet i efterläget med värdet i föreläget.

På aktörsnivå har alla aktörer, dvs. kommunen, landstinget, staten, individerna själva och försäkringsgivarna intäkter såväl på kort som på lång sikt. Inom den statliga sektorn uppvisar dock arbetsförmedlingen ett underskott. Upphovet till detta underskott är främst de lönebidrag som betalats ut - vilket i sin tur är en mycket väsentlig framgångsfaktor för det stora positiva utfallet för samhället som helhet.

Kommunens intäkter är starkt kopplade till minskat behov av ekonomisk försörjning i kombination med ökade skatteintäkter från de individer som kommit i arbete. Primär intäktskälla för landstinget är deltagarnas minskade behov av sjukvård.

Projektets kostnad för de 30 personer som ingått i utvärderingen har varit cirka 3,2 milj. kr inklusive och cirka 2,6 milj. kr exklusive indirekta skatter¹. Utslaget per deltagare motsvarar det en kostnad, exklusive indirekta skatter, på cirka 88 000 kr.

Den långsiktiga lönsamheten för samhället är ca 44 milj. kr vilket motsvarar ett genomsnitt per deltagare på cirka 1,5 milj. kr. På kort sikt är lönsamheten dock negativ, - 646 000 kr. Anledningen till detta är att projektkostnaden överstiger den kortsiktiga intäkten för samhället.

Återbetalningstiden för samhället, den s.k. payoff-tiden, är 15 månader. På aktörsnivå har landstinget den kortaste återbetalningstiden på 16 månader tätt följd av kommunen och staten totalt.

¹ Det samhällsekonomiska värdet/påverkan på BNP beräknas inklusive indirekta skatter.

Framhållas bör även att deltagarna själva är vinnare både på kort och på lång sikt genom ökade disponibla inkomster. Kortsiktigt har de i genomsnitt ökat sitt konsumtionsutrymme med ca 24 000 kr per deltagare.

Utvärderingen visar att det finns stora samhällsekonomiska vinster av att personer kan bryta sitt utanförskap och övergå till en aktiv situation som innebär en högre grad av självtillit men även ökat attraktionsvärde på arbetsmarknaden. Konkret innebär det att personer går till någon form av anställning från att ha varit bidragsberoende i före-läget . På detta sätt bidrar individerna till samhällets produktion samtidigt som många minskar sin konsumtion av tjänster från samhällets olika aktörer.

Påpekas bör att denna utvärdering endast visar på ekonomiska effekter av verksamheten i projekt Columbus. Frågor kring livskvalitet och andra "mjuka" värden berörs inte här även om dessa värden är väl så viktiga som de ekonomiska.

Analysen utgår från deltagarnas status 12 månader före respektive 12 månader efter att de har lämnat projektet. Det vore naturligtvis mycket intressant att följa deltagarna över en längre tidsperiod och studera varaktigheten av de effekter som projektet gett upphov till. En fortsatt uppföljning och samhällsekonomisk utvärdering av individernas status vore därför intressant att genomföra efter tre år eller fem år.

Till sist vill vi betona att detta är en delstudie och att vi från payoff.nu avstår från att göra några ytterligare analyser och kommentarer om resultatet. Varje projekt är unikt avseende målgruppens sammansättning, metodik, resurser, tid, syfte och mål. Vid redovisningen av slutrapporten är vi beredda att diskutera utfallet av utvärderingen kopplat till våra erfarenheter av andra utvärderingar.

Samhällsekonomisk utvärdering av projekt Columbus

payoff.nu har fått i uppdrag av Samordningsförbundet Göteborg Centrum att utvärdera de samhällsekonomiska effekterna för 30 individer, som deltagit i projektet Columbus. För att genomföra utvärderingen har payoff.nu's modell NyttoSam använts.

Uppdraget har bestått i att samla in information angående deltagarnas försörjningssituation och dess nyttjande av samhällets resurser. Utvärderingen syftar till att studera hur personernas situation efter att ha lämnat projektet förändrats relativt situationen före dess medverkan i projektet. Det insamlade underlaget kring varje deltagare har bearbetats med stöd av NyttoSam. Utfallet har sedan analyserats och sammanställts i denna rapport. Återföringen till uppdragsgivaren sker slutligen i form av ett överlämnande av rapporten i kombination med en muntlig presentation.

Vad är NyttoSam?

Modellen NyttoSam har sitt ursprung i ett annat samhällsekonomiskt verktyg, SamPop. Under år 2007 tog payoff.nu över rättigheterna till SamPop från Arbetslivsresurs. SamPop togs ursprungligen fram av Samhall Resurs för ca 10 år sedan. Därefter har modellen vidareutvecklats och uppdaterats och fått namnet NyttoSam. En del av modellen avser programvara, som kontinuerligt uppdateras med förändringar av skatter, ersättningar, normkostnader o s v.

Med stöd av NyttoSam genomför payoff.nu utvärderingar och analyser av projekt och verksamheter, som syftar till att minska utanförskapet i samhället och som skall leda till att individernas självförsörjningsgrad ökar. Uppdraget inbegriper utbildning riktad mot uppdragsgivaren, support under uppgiftsinsamlingen, ev. delrapporter samt en slutrapport som redovisas direkt hos kund.

Kortfattat fungerar programmet på följande sätt: genom att kartlägga en individs livs- och försörjningssituation FÖRE en åtgärdsperiod och sedan jämföra detta med motsvarande situation EFTER åtgärden beräknar NyttoSam de ekonomiska effekter som uppstår. Effekterna beräknas för såväl samhället som helhet, som för olika aktörer. De aktörer som redovisas separat i programmets standardversion är kommun, landsting, försäkringskassa, arbetsförmedlingen, övrig stat², staten totalt, försäkringsgivarna och individen själv.

NyttoSams skall ses som ett verktyg, som visar storleksordningen på utfallet av de vidtagna åtgärderna för samhället och respektive aktör. Utfallets precision är till stor beroende av kvaliteten på inmatade uppgifter – ju bättre underlag desto säkrare att utfallet är pålitligt.

Programmets struktur bygger på de lagar, regler och system som gäller i dagens samhälle samt ett antal antaganden och avgränsningar. Skattelagstiftningen, socialförsäkringssystemet, standardkostnader för olika offentliga tjänster, högkostnadsskydd samt regler för olika arbetsmarknadsåtgärder är några av de delar som ingår i programmet.

Trots programmets solida och matematiskt korrekta karaktär vill vi inom payoff.nu betona att alla de ekonomiska konsekvenser, som är kopplade till en individs rehabilitering är svåra att identifiera, mäta och beräkna. Särskilt komplicerat är att beräkna det ekonomiska värdet av ”mjuka” s.k. ”icke-ekonomiska” effekter, som förhöjd livskvalitet, bättre hälsa, minskat lidande m.m. Vi har därför valt att inte ta med sådana effekter i våra kalkyler. Den marginella osäkerhet som finns i programmets utfall gör att vi avrundar de beräknade värdena till jämna tusentals kronor.

---

² Skatter, arbetsgivaravgifter mm.

Avgränsningar och antaganden

För att klara av att bygga upp matematiska modeller och formler som ligger till grund för NytoSams beräkningar har ett antal avgränsningar, baserade på etablerad nationalekonomisk teoribildning, gjorts. Utan dessa avgränsningar blir sambanden allt för komplexa att beräkna och tolka. Följande avgränsningar har gjorts:

- Inga undanträngningseffekter förekommer. Skapade jobb är ytterligare jobb på arbetsmarknaden
- Alla resursbesparingar kan omfördelas och användas där behov föreligger även i det korta perspektivet
- Ev. inkomstökningar för individen leder till ökad konsumtion, inget sparande förekommer
- Enbart ekonomiska effekter ingår i analysen. Eventuella ”icke-ekonomiska” effekter på livskvalitet och välbefinnande ingår inte
- De ekonomiska effekter som ingår gäller bara den specifika individen. Eventuella indirekta effekter som uppkommer för familj och omgivning ingår inte
- Programmet förutsätter att allt som produceras av de personer som arbetar/kommer i arbete är efterfrågat på marknaden.
- Den intäkt som staten har i form av moms och indirekta skatter bygger på den produktion som individen åstadkommer och inte den konsumtion som han/hon kan orsaka
- Programmet förutsätter att utbetalade lönebidrag alltid är anpassade till individens produktivitet, innebärande att arbetsgivaren inte kan göra någon vinst på den del av produktionen som denne kompenseras för med lönebidrag
- Lönebidraget står i omvänd relation till individens produktivitet

Analys - inledning

Syftet med projekt Columbus är att identifiera och bedöma personer med en oklar problematik - psykisk ohälsa med målsättningen att öka egenförsörjningen om möjligt genom arbete/studier. Målgruppen är mellan 18 – 30 år. Projekt Columbus startade i maj 2006 och skall pågå till 2010-06-30. Projektet drivs av Samordningsförbundet Göteborgs Centrum, vilket finansieras av fem olika stadsdelar inom Göteborgs stad, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och landstinget. För ytterligare information om projekt Columbus, se bilaga.

Rapporten är upplagd så att den inledningsvis redovisar ett kvantitativt utfall avseende hur utanförskapet förändrats för deltagarna när vi jämför efterläget med föreläget.

Därefter redogörs för det ekonomiska utfallet från utvärderingen. Inledningsvis redovisas de intäkter som skapats utifrån deltagarnas medverkan i projektet. I nästa steg redovisas de kostnader projektet haft för deltagarna varefter lönsamheten i form av såväl payoff-tid, som en kort- och långsiktig kostnads-/intäktskalkyl redovisas.

Resultaten redovisas dels för samhället som helhet men även för övriga aktörer/sektorer som ingår i samhället; kommun, landsting, staten samt individerna/hushållen och försäkringsgivarna. För staten sker en särredovisning för arbetsförmedlingen, försäkringskassan och övrigt inom den statliga sektorn, ”övrig stat”.

För kommun och landsting redovisas även intäkterna på kort och lång sikt uppdelat i finansiella (bistånd och skatter) och reala (handläggning, utredning m m) effekter.

Kvantitativ analys

Tabell 1. *Sammanställningen visar antalet som brutit sitt utanförskap (andelen i procent anges i parentes)*

	Före	Efter	Differens
Arbete utan lönebidrag, hel- eller deltid	2 st.	9 st.	+ 7 st.
Arbete med lönebidrag, heltid	0	1 st.	+ 1 st.
Arbete med lönebidrag, deltid	1 st.	1 st.	0 st.
Studier	5 st.	10 st.	+ 5 st.
Utan arbete/ej i studier	22 st. (73 %)	9 st. (30 %)	- 13 st. (43 %)

I tabell 1 framgår hur många av deltagarna som ingår i den samhällsekonomiska utvärderingen av projekt Columbus som kommit i arbete efter att ha avslutat projektet. Andelen som befinner sig i någon form av arbete – med eller lönebidrag - har ökat från tio till 37 procent i hela gruppen. Av dessa har nio stycken kommit i arbete utan lönebidrag på hel- eller deltid vilket ger mycket stora positiva samhällsekonomiska effekter. Andelen som står utanför arbetsmarknaden efter avslutat projekt utgör 63 procent av den ursprungliga gruppen.

Beaktar man även de som befinner sig i studier är utvecklingen än positivare. I föreläget var fem av deltagarna i någon form av studier medan gruppen bestod av tio personer i efterläget. Om dessa tio medräknas är andelen som antingen befinner sig i arbete eller studerar 57 procent.

Ekonomisk analys

Den ekonomiska analysen är uppdelad i tre delar; intäkter på kort och lång sikt, projektkostnader samt lönsamhet på kort och lång sikt inklusive payoff-kalkyler. Alla relevanta data finns sammanställda i tabellform i slutet på rapporten.

Intäkter

I tabell 2 redovisar vi en sammanställning över de intäkter projektet genererat på kort sikt för samhället som helhet samt för alla berörda sektorer i samhället; dvs. kommun, landsting, staten, individen/hushållet samt försäkringsgivarna. Dessutom särredovisas intäkterna för arbetsförmedlingen, försäkringskassan och övrig stat³, dvs. de delsektorer som tillsammans utgör staten totalt.

De prognostiserade intäkterna på lång sikt redovisas för samhället som helhet samt för vissa sektorer i samhället; kommun, landsting och staten. Även för arbetsförmedlingen och försäkringskassan särredovisas långsiktiga intäkter. Anledningen till att intäkterna på lång sikt inte redovisas för övrig stat, individ/hushåll och försäkringsgivarna är att dessa uppgifter inte är så relevanta i sammanhanget.

Förutom dessa uppgifter redovisas även spannen i utfallen, dvs. skillnaderna i maximi- och minimivärden på intäkterna för de olika sektorerna, såväl på kort som på lång sikt. Likaså redovisar vi medelvärden på de kortsiktiga intäkterna.

Samhället som helhet

Som framgår av tabell 2 beräknas den samhällsekonomiska intäkten, baserad på de trettio deltagarnas produktion och minskade resursförbrukning, på kort sikt utgöra drygt 2,5 milj. kr. Med *kort sikt* avses en 12 månaders period då vi jämför utfallet i ett efterläge med motsvarande i ett föreläge, dvs. hur situationen var för individerna innan de kom in i projektet. Intäkten är således skillnaden mellan värdet i efterläget med värdet i föreläget.

Den långsiktiga intäkten, baserad på antagandet om att den aktuella statusen i efterläget bevaras under halva tiden fram till förväntad pensionsålder⁴, utgör mer än 47 milj. kr.

Variationen i intäkt på individnivå är ganska stor. Kortsiktigt är spridningen (skillnaden mellan bästa och sämsta utfall på individnivå) cirka 550 000 kr medan den är cirka 10 milj. kr på lång sikt. Största intäkten bidrar de med som kommit in i heltidsarbete utan lönebidrag i kombination med minskat behov av offentliga tjänster som t.ex. sjukvård.

Kommunen (deltagande stadsdelar)

På kort sikt är utfallet för den primärkommunala sektorn, i detta fall representerat av de stadsdelar inom Göteborgs stad som deltar i projektet, en intäkt på ca 481 000 kr. Delar vi upp den totala effekten för kommunen på de tre olika intäktskällor som vårt program beräknar - bistånd, skatt och real resursförbrukning - kan vi konstatera att skatteintäkterna har ökat med drygt 210 000 kr. Den reala resursförbrukningen (huvudsakligen handläggningstid för socialtjänsten) har minskat med 150 000 kr samtidigt som det ekonomiska biståndet har reducerats med 150 000 kr i efterläget jämfört med föreläget.

³ Med "övrig stat" avses de olika skatteeffekter som påverkar staten.

⁴ Med förväntad pensionsålder avses den ålder där vi i genomsnitt går i ålderspension. F.n. är det cirka 62 år.

Sammantaget leder alltså detta till en kortsiktig intäkt på cirka 481 000 kr⁵. Kommunen ökar sina intäkter allra mest för de personer som gått från ett helt beroende av försörjningsstöd till heltidsarbete (med eller utan lönebidrag). Kommunens genomsnittliga intäkt per deltagare i projekt Columbus är cirka 16 000 kr på kort sikt.

Den långsiktiga intäkten för kommunen är också, utifrån våra antaganden om produktivitetens status fram till deltagarnas förväntade pensionsålder, positiv och utgör drygt 9 milj.kr.

Ser man på utfallet för de enskilda deltagarna varierar intäkten mycket. Skillnaden mellan bästa och sämsta utfall är cirka 150 000 kr på kort sikt medan det på lång sikt är cirka 2,8 milj. kr.

Landstinget

Även för den landstingskommunala sektorn är intäkten positiv, på kort sikt 434 000 kr. Orsaken till det positiva utfallet beror på ökade skatteintäkter pga. att många deltagare brutit utanförskapet och kommit i arbete. Avgörande för den positiva intäkten för landstinget är att deltagarna i utvärderingen minskat sitt vårdbehov.

Medelvärdet i intäkt på kort sikt ligger på cirka 15 000 kr per deltagare i projektet. Variationen i intäkt mellan bästa och sämsta utfall utgör 115 000 kr.

På lång sikt är intäkten för landstinget drygt 8 milj. kr. Variationen mellan bästa och sämsta utfall är drygt 2,1 milj. kr.

Arbetsförmedlingen

Lönebidragen har använts som ett medel för att bryta utanförskapet i projektet, vilket har fått till följd att kostnaden på kort sikt för arbetsförmedlingen är 191 000 kr.

Utifrån våra antaganden om den långsiktiga effekten blir kostnaden för arbetsförmedlingen drygt 3,3 milj. kr. Spridningen mellan deltagarna är mycket stor och utgör mer än 4 milj. kr. En förklaring till denna stora spridning är att medan vissa personer blivit helt oberoende av stöd från arbetsförmedlingen har andra gått från sjukskrivning till heltidsarbete med ett högt lönebidrag.

Vår erfarenhet är dock att på sikt minskar behovet av lönebidrag. En dylik utveckling för projekt Columbus skulle innebära ett betydligt mindre underskott för arbetsförmedlingen på lång sikt.

Försäkringskassan

Försäkringskassans intäkt på kort sikt är 162 000 kr med ett spann på cirka 110 000 kr. Långsiktigt är intäkten drygt 2,9 milj. kr med en spridning på 1,9 milj.kr. Orsaken till det positiva utfallet är givetvis kopplat till att många deltagare brutit sin sjukskrivning och kommit i arbete och studier.

Övrig stat

Den totala intäkten för övrig stat på 927 000 kr på kort sikt härleds till de intäkter staten erhåller för de personer som bryter sitt utanförskap och kommer i arbete. Främsta intäktskällor är

---

⁵ 212 000 + 120 000 + 150 000 = 481 000 kr

inbetalade sociala avgifter och indirekta skatter kopplade till den ökade produktionen. Spridningen mellan bästa och sämsta utfall är cirka 190 000 kr.

Staten totalt

I ”staten totalt” ingår de samlade effekterna för arbetsförmedlingen, försäkringskassan samt övrigt som påverkar de statliga finanserna. Totala intäkter är nästan 900 000 kr, varav den största enskilda intäktskällan utgörs av de skatteintäkter som är kopplade till de deltagare som kommit i arbete. Flera av dessa personer bidrar även till statens intäkter genom ett minskat beroende av utbetalningar från försäkringskassan.

Spannet mellan bästa och sämsta utfall för staten är cirka 200 000 kr. På lång sikt är statens totala intäkt beräknad till 14 milj. kr med ett spann på drygt 3,2 milj. kr.

Individerna/hushållen

De 30 deltagarnas sammanlagda disponibla inkomst har på kort sikt förbättrats med 720 000 kr. I genomsnitt innebär det en förbättring på ca 24 000 kr per deltagare. Tio deltagare har sänkt sin disponibla inkomst, i en del fall beroende på att det ekonomiska bidraget sänkts medan i andra fall nettoinkomsten (åtminstone kortsiktigt) blivit lägre när man gått från sjuk-skrivning till ett deltidsarbete.

Försäkringsgivarna

För de organisationer som tillhandahåller avtalsförsäkringar är intäkten för försäkringsgivarna på kort sikt 82 000 kr med ett spann på 22 000 kr. Upphovet till denna intäkt är givetvis att flera av deltagarna kommit i arbete efter att ha lämnat projektet.

Kostnader

Projektets kostnad för de 30 personer som ingår i utvärderingen har varit 3,2 milj. kr inklusive och 2,6 milj. kr exklusive indirekta skatter⁶. Utslaget per deltagare motsvarar det en kostnad, exklusive indirekta skatter, på cirka 85 000 kr. Av denna kostnad står kommunerna, försäkringskassan och arbetsförmedlingen för 26 procent vardera och landstinget för 22 procent. Sammanställningen finns redovisad i tabell 4.

Lönsamhet

I tabell 5 redovisas en sammanställning över projektets lönsamhet för samhället som helhet samt för kommunen, landstinget, arbetsförmedlingen, försäkringskassan samt staten totalt. Lönsamheten redovisas såväl ut ett kortsiktigt som ett långsiktigt perspektiv. Dessutom redovisas, där det är relevant⁷, payoff-tiden. Med payoff-tid avses efter hur lång tid åtgärds-kostnaden är ”betald” i form av ökad intäkt.

⁶ Det samhällsekonomiska värdet/påverkan på BNP beräknas inklusive indirekta skatter.

⁷ Beräkningen är enbart relevant om den kortsiktiga intäkten är positiv.

Samhället som helhet

Lönsamheten för samhället som helhet beräknad som payoff-tid ger ett utfall på 15 månader, eller ett år och tre månader. Detta ska tolkas som att den kostnad som de 30 deltagarna genererat är återbetalade till samhället (i form av ökad produktion och minskad real resursförbrukning) efter drygt ett år⁸.

Vad gäller den kortsiktiga lönsamheten, dvs. skillnaden mellan intäkter och kostnader under en 12-månaders period efter projektavslut jämfört med en lika lång period i föreläget, är den negativ för samhället och utgör – 646 000 kr. Den långsiktiga lönsamheten, beräknad på en prognos gjord fram till förväntad pensionsålder, är dock positiv och utgör cirka 44 milj. kr. Skälet till det kraftigt positiva utfallet är dels att projektkostnaden ses som en engångskostnad, dels att många av deltagarna är unga och därmed har många år kvar till pensionsåldern. Det allra viktigaste skälet är dock, givetvis, att så pass många kommit in i mer eller mindre produktivt arbete i kombination med minskade behov av offentliga vård- omsorgsresurser. Skillnaden i utfall är stor och varierar på lång sikt mellan 6,5 milj.kr och - 2,4 milj. kr. Utslaget per deltagare är den genomsnittliga lönsamheten för samhället cirka 1,5 milj. kr.

Kommunen

Återbetalningstiden för kommunen är sjutton månader, motsvarande ett år och fem månader. Lönsamheten är positiv på lång sikt, 8,5 milj. kr, medans den kortsiktiga lönsamheten är negativ, ca - 181 000 kr. Utslaget per deltagare är den genomsnittliga lönsamheten för kommunsektorn cirka 283 000 kr.

Landstinget

På kort sikt är lönsamheten negativ för landstinget, - 132 000 kr. På lång sikt är lönsamheten positiv och beräknas till ca 7,5 milj. kr. Återbetalningstiden är 16 månader, dvs. ett år och fyra månader.

Staten

För staten totalt inklusive de olika delsektorerna, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och övrig stat, är lönsamheten på lång sikt 12,7 milj. kr. På kort sikt är lönsamheten negativ, - 426 000 kr. Återbetalningstiden för staten är 18 månader, d v s ett och halvt år.

Försäkringskassan har på kort sikt en negativ lönsamhet, - 500 000 kr och långsiktig lönsamhet på 2,2 milj. kr. Återbetalningstiden för staten är 49 månader, drygt fyra år.

Arbetsförmedlingen lönsamhet är negativ både på kort och på lång sikt. Genom sin roll som finansär av lönebidraget är det vanligt att resultatet för Arbetsförmedlingen blir negativt. Denna del skulle vara särskilt intressant att följa upp m h t hur anställningarna utvecklar sig inklusive behovet av framtida lönestöd.

Detaljerad information om utvärderingens samhällsekonomiska utfall finns att tillgå i de olika tabeller som finns redovisade i rapportens bilaga, sid. 13 ff.

---

⁸ $3\,189\,000 / 2\,543\,000 = 15$ månader

Rapporten är sammanställd av payoff.nu

Claes Malmquist

claes@payoff.nu

Sven Vikberg

sven@payoff.nu

Bilagor

Presentation projekt Columbus

Samhällsekonomisk utvärdering redovisad i tabeller

Columbus - ett projekt inom Samordningsförbundet Göteborg Centrum

Bakgrund

Projekt Columbus vänder sig till unga vuxna mellan 18-30 år boende i de fem centrumstadsdelarna och som på grund av sin psykiska ohälsa känner sig hindrade att komma ut i arbete/studier. Det skall också finnas ett behov av ett samlat stöd och insatser från flera myndigheter samtidigt. Formell start för Projekt Columbus var i januari 2006 med en projektledare på plats. Första halvåret rekryterades personal, etablerades lokal och IT infrastruktur. Projekt Columbus utgår från lokaler på Karl Johansgatan i Majorna.

Columbus är ett projekt inom Samordningsförbundet Göteborg Centrum och är organisatoriskt placerad inom enheten för Arbete & Integration, Göteborgs Stad Härlanda. Uppdraget för projektet är att i samverkan med ingående myndigheter finna nya arbetsmetoder vara flexibel och kunna anpassas efter behoven hos de personer som utgör målgrupp.

Målgrupp – Unga vuxna som:

- Är mellan 18-30 år
- Bor i någon av de fem centrala stadsdelarna i Göteborg.
- Bedöms ha psykiska problem som hindrar möjligheterna till arbete/studier.
- Är arbetslösa och har socialbidrag, sjukpenning, a-kassa eller försörjs av förälder/partner.
- Är i behov av stöd från mer än en myndighet.

Unga som bedöms ha en psykisk sjukdom, som kräver insats från specialist inom psykiatri skall hänvisas dit. Personer med ett aktivt pågående missbruk hänvisas till missbruksvården.

Mål och syfte

Projektets syfte är att möta, bedöma och behandla unga vuxna med psykisk ohälsa. Ca 1/3 av deltagarna utreds endast av teamet och hänvisas vidare till annan insats. Följande huvudmål för arbetet skall gälla:

- uppnå eller öka förmågan till förvärvsarbete
- förbättrad livskvalitet stärkt social kompetens
- undvika rundgång mellan olika myndigheter
- heltäckande bedömning av problem och möjligheter

Därutöver skall kunskaper om ungdomars möjligheter, problematik och situation samlas och spridas till de samverkande myndigheterna

Personal

På Columbus arbetar psykolog, psykoterapeut, halvtidsanställd psykiatriker, coacher från Af, Fk samt socialtjänsten, administratör samt projektledare.

Metoden ”Columbus modellen”

Flexibel och aktiv arbetsmodell med individuella lösningar
Samlokalisering – samverkande myndigheter under samma tak

Komplexa problem – tvärprofessionellt team
Nätverk och samarbete
Olika vägar vidare

Resultat

Som deltagare kan man vara inskriven och ha kontakt med projektet under ett år.

Hittills har 146 unga vuxna deltagit i projekt Columbus. Av dessa har 85 personer avslutats.

Resultatet för de som avslutat projektet är följande:

- Arbete 19 st
- Utbildning yrkesinriktad 12st
- Utbildning allmän 4st
- Aktuell hos AF 2st
- Annan samverkans aktivitet 11st
- Ejrehab mot arbete i dagsläget 27st
- Annan orsak flyttat 1st
- Annan orsak ej avhörd 2st
- Annan orsak övrigt 6st
- Uppgift saknas 1st

Urvalet till den samhällsekonomiska utvärderingen

Personer som avslutat sitt deltagande i projekt Columbus mellan juni 2007 och dec 2007 har kontaktats och tillfrågats om de vill delta i en samhällsekonomisk utvärdering. De trettio som valts ut har helt enkelt blivit slumpmässigt valda utifrån om vi lyckats nå dem på telefon eller inte. Efter den enskildes samtycke har en intervju genomförts på telefon eller i ett personligt möte. Intervjuerna har tagit ca en timma att genomföra. Samtliga intervjuer har genomförts av samma intervjuare. Sammantaget kan sägas att de unga vuxna har upplevt dessa intervjuer mycket positivt. Endast två av de tillfrågade avböjde medverkan. Intervjun har upplevts som en bra sammanfattning och en sorts bokslut för dem själva.

Kerstin Nordin

Projektledare

Samordningsförbundet Göteborg Centrum

Tabellbilaga

Tabell 2. Intäkter på kort och lång sikt för samhället som helhet samt för olika sektorer i samhället

	Intäkt, kort sikt	Högsta/lägsta värde kort sikt	Intäkt, lång sikt	Högsta/lägsta värde lång sikt
Samhället som helhet	2 543 000 kr	438 000/ - 115 000 kr	47 215 000 kr	7 452 000/ - 2 297 000 kr
Stadsdelarna	481 000 kr	93 000/ - 56 000 kr	9 144 000 kr	1 724 000/ - 1 072 000 kr
Landstinget	434 000 kr	93 000/ - 21 000 kr	8 081 000 kr	1 715 000/ - 406 000 kr
Arbetsförmedlingen	- 191 000 kr	76 000/ - 143 000 kr	- 3 313 000 kr	1 413 000/ - 2 648 000 kr
Försäkringskassan	162 000 kr	83 000/ - 29 000 kr	2 910 000 kr	1 374 000/ - 562 000 kr
Övrig stat	927 000 kr	158 000/ - 29 000 kr		
Staten totalt	898 000 kr	158 000/ - 39 000 kr	14 006 000 kr	2 606 000/ - 649 000 kr
Individerna/hushållen	720 000 kr	182 000/ - 80 000 kr		
Försäkringsgivare	82 000 kr	16 000/ - 6 000 kr		

Tabell 3. Intäkter på kort sikt uppdelade i finansiella och reala effekter för kommun och landsting

	Intäkt, kort sikt	Högsta/lägsta värde, kort sikt	Medelvärde, kort sikt
Stadsdelarna, varav	481 000 kr	93 000/ - 56 000 kr	16 048 kr
bistånd	150 000 kr	78 000/ - 52 000kr	4 987 kr
skatt	212 000 kr	51 000/ - 34 000kr	7 070 kr
realt	120 000 kr	85 000/ - 5 000kr	3 990 kr
Landstinget, varav	434 000 kr	93 000/ - 21 000 kr	14 475 kr
skatt	100 000 kr	23 000/ - 11 000 kr	11 153 kr
realt	335 000 kr	93 000/ - 21 000 kr	3 321 kr

Tabell 4. *Kostnader för projektets genomförande uppdelat på samhället som helhet samt på berörda aktörer*

	Kostnader
Samhället	3 189 000 kr
Stadsdelarna ⁹	662 000kr
Landstinget	566 000 kr
Försäkringskassan	662 000 kr
Arbetsförmedlingen	662 000 kr
Staten, totalt	1 324 000 kr

Tabell 5. *Lönsamhet på kort och lång sikt för samhället som helhet samt för olika sektorer i samhället.*

	Lönsamhet, kort sikt	Högsta/lägsta värde kort sikt	Payoff-tid	Lönsamhet, lång sikt	Högs- ta/lägsta värde lång sikt
Samhället som helhet	-646 000 kr	332 000/ - 221 000 kr	15 månader	44 026 000 kr	7 346 000/ - 2 404 000 kr
Stadsdelarna	-181 000 kr	71 000/ - 78 000 kr	17 månader	8 482 000 kr	1 702 000/ - 1 093 000 kr
Landstinget	-132 000 kr	74 000/ - 40 000 kr	16 månader	7 515 000 kr	1 696 000/ - 425 000 kr
Af	-855 000 kr	54 000/ -165 000 kr	---	- 3 975 000 kr	1 391 000/ - 1 565 000 kr
Försäkringskassan	-500 000 kr	61 000/ - 51 000 kr	49 månader	2 248 000 kr	1 352 000/ - 584 000 kr
Staten totalt	-426 000 kr	113 000/ - 83 000 kr	18 månader	- 12 682 000 kr	2 561 000/ - 693 000 kr

⁹ Varav ingående Stadsdelar i Göteborgs Stad står för 20 % vardera